

Betreft Woningbouw De Kreppel
Actualisatie flora- en faunaonderzoek

Ons kenmerk WLI021

Datum 16 januari 2018

Opsteller:
R. Janssen

Verificatie:
B. Clerx

Validatie:
B. Deckers

1 Inleiding

Wonen Limburg is voornemens om 14 woningen te bouwen in het kader van een nieuwe bouwphase binnen het project aan 'De Kreppel' te Heythuysen. Ten behoeve van dit project is in 2012 reeds een verkennend flora- en faunaonderzoek uitgevoerd (Thomas, 2012¹). Gezien de leeftijd van dit onderzoek (>5 jaar) en in verband met de inwerkingtreding van de nieuwe Wet natuurbescherming, is een actualisatie van deze rapportage uitgevoerd voor de voorgestane bouwphase.

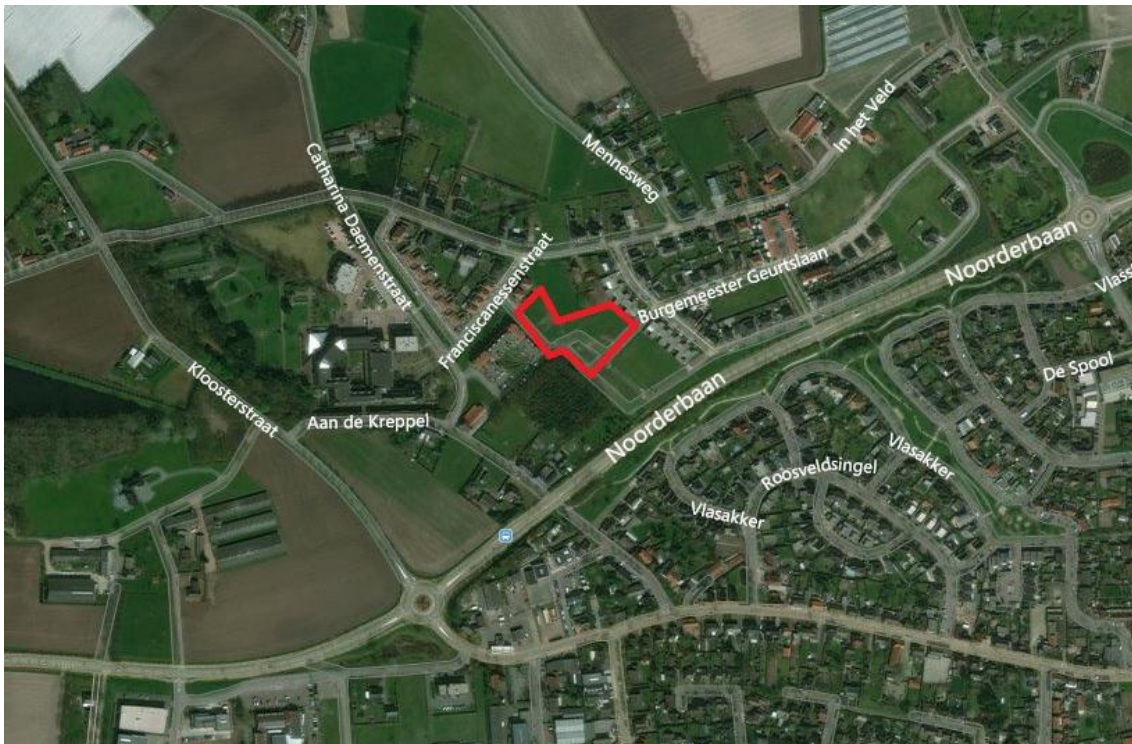
Door middel van een actualiserend flora- en faunaonderzoek is beoordeeld of er in het kader van aanwezige natuurwaarden binnen het plangebied wijzigingen zijn opgetreden en of de groene wet- en regelgeving (Wet natuurbescherming, provinciale verordening/beleidsregel en provinciale gebiedsbescherming) de uitvoering van het project in de weg kan staan. Indien dit het geval is, wordt aangegeven welke vervolgstappen noodzakelijk zijn om het project doorgang te kunnen laten vinden.

¹ Thomas, E., 2012. Bestemmingsplan De Kreppel fase 2, Quickscan flora en fauna. Kragten, 3 april 2012, Herten.

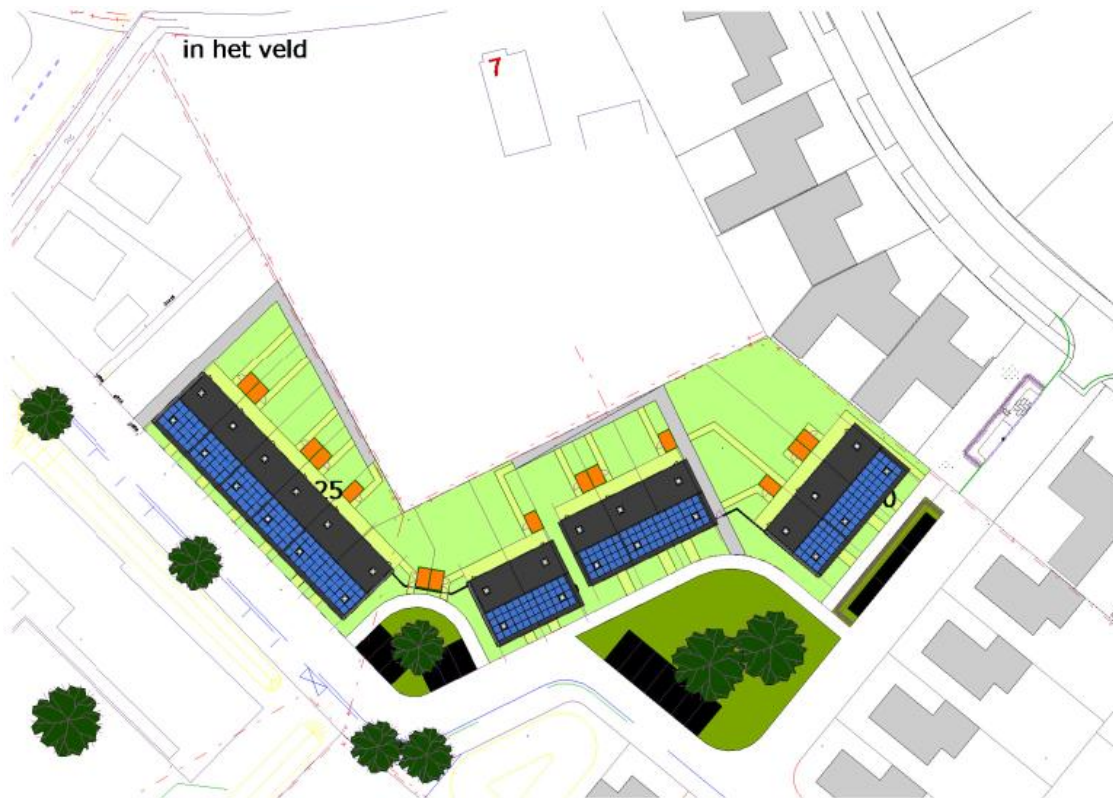
2 Projectgegevens

Voor een uitgebreide beschrijving van het plangebied en de volledige ontwikkeling binnen het gebied, wordt verwezen naar de voorgaande rapportage van Thomas (2012). Aanleiding voor de actualisatie is de bouw van 14 woningen, inclusief parkeergelegenheid en plantsoen, aan de Lancasterstraat en de Burgemeester Geurtslaan te Heythuysen. Ten tijde van het voorgaande onderzoek in 2012 bestond het plangebied nog volledig uit agrarisch gebied met voor een klein deel grasland, waar inmiddels al diverse woningen gerealiseerd zijn. Oppervlaktewater was destijds afwezig. In de huidige situatie betreft het plangebied braakliggend terrein, wat bouwrijp gemaakt is. Huidige begroeiing bestaat uit gras dat regelmatig gemaaid wordt. De omgeving van het plangebied is ongewijzigd gebleven. De begrenzing van het plangebied voor de voorgestane woningbouw en een inrichtingsschets zijn opgenomen in afbeelding 1 en 2. In afbeelding 3 is een impressie van het plangebied opgenomen.

Afbeelding 1: Ligging van het plangebied (rood) aan de noordwestzijde van Heythuysen (bron luchtfoto: Bing Maps).

Afbeelding 2: Inrichtingsschets van de voorgestane bouwontwikkeling.

Afbeelding 3: Impressie van het plangebied.

3 Beschermde soorten

Om een indruk te verkrijgen van de (mogelijk) aanwezige beschermde planten- en diersoorten binnen het plangebied is literatuuronderzoek en een verkennend veldbezoek uitgevoerd. Op basis van de verzamelde gegevens is beoordeeld of en zo ja, welke functie het plangebied heeft voor beschermde soorten. In hoofdstuk 6 wordt kort ingegaan op de wetgeving ten aanzien van planten- en diersoorten in Nederland.

3.1 Literatuuronderzoek

3.1.1 Quicksan flora en fauna, Thomas, 2012

Uit het uitgevoerde verkennende flora- en faunaonderzoek in 2012 (Thomas) is gebleken dat het plangebied slechts voor een zeer beperkt aantal, algemeen beschermde diersoorten, zoals konijn, gewone pad en diverse muizensoorten, mogelijk een marginaal onderdeel vormde van het leefgebied. Negatieve effecten op de gunstige staat van instandhouding van deze soorten als gevolg van de nieuwbouw werden destijds niet verwacht.

3.1.2 Quicksanhulp.nl

Ten behoeve van het literatuuronderzoek is verder gebruik gemaakt van de online applicatie www.quicksanhulp.nl. De applicatie geeft een afgeleide van de Nationale Databank Flora- en Fauna (NDFF) weer. Met behulp van de quicksanhulp wordt een lijst gegenereerd met de afstand van beschermde soorten tot het plangebied. Hiervoor worden enkel gevalideerde waarnemingen uit de NDFF gebruikt van de afgelopen 5 jaar. Alle beschermde soorten in de beschermingscategorieën Habitatrictlijn en Andere soorten worden in het overzicht getoond. Van de soorten in de beschermingscategorie Vogelrichtlijn worden alleen de soorten met jaarrond beschermde nesten weergegeven. Beschermde soorten welke binnen 5 kilometer van het plangebied zijn waargenomen zijn opgenomen in tabel 1. Ten aanzien van de in tabel 1 vermelde soorten moet worden opgemerkt dat de waarnemingen afkomstig zijn uit het gebied binnen een straal van 5 km ten opzichte van de onderzoekslocatie, waardoor de waarnemingen niet alleen ter plaatse aanwezige soorten betreffen, maar ook overvliegende, doortrekkende en zwervende soorten. Bovendien zijn hierin veelal soorten vermeld waarvan de natuurlijke habitat op de locatie niet aanwezig hoeft te zijn (zoals bijvoorbeeld oppervlaktewater). De waarschijnlijkheid dat de waargenomen soorten op de onderzoekslocatie aanwezig kunnen zijn is na de veldverkenning beoordeeld door een deskundige (zie paragraaf 3.1.3.).

Tabel 1: Waargenomen beschermde soorten binnen een afstand van 5 kilometer van het plangebied in de NDFF (2012 – 2017).

Soort	Soortgroep	Bescherming*	Afstand
Alpenwatersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bastaardkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bruine kikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Gewone pad	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kleine watersalamander	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Grote vos	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Beekrombout	Insecten - Libellen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Hazelworm	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Levendbarende hagedis	Reptielen	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Grote leeuwenklauw	Vaatplanten	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Bosmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Das	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Dwergmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Eekhoorn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Egel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km

Soort	Soortgroep	Bescherming*	Afstand
Haas	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Huisspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Konijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Ree	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Vos	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wezel	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Wild zwijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	0 - 1 km
Kamsalamander	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Poelkikker	Amfibieën	wnb-hrl	0 - 1 km
Teunisbloempijlstaart	Insecten - Macronachtvlinders	wnb-hrl	0 - 1 km
Bever	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Bosvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Gewone grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Grijze grootoorvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Kleine dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Laatvlieger	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Rosse vleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Ruige dwergvleermuis	Zoogdieren	wnb-hrl	0 - 1 km
Boomvalk	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Buizerd	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Gierzwaluw	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote Gele Kwikstaart	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Havik	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Huismus	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Kerkuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ooievaar	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Ransuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Sperwer	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Steenuil	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Wespendief	Vogels	wnb-vrl	0 - 1 km
Grote weerschijnvlinder	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Spiegeldikkopje	Insecten - Dagvlinders	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Aardmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Bunzing	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Damhert	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Dwergspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Hermelijn	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Steenmarter	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Veldmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Waterspitsmuis	Zoogdieren	wnb-andere soorten	1 - 5 km
Heikikker	Amfibieën	wnb-hrl	1 - 5 km
Gevlekte witsnuitlibel	Insecten - Libellen	wnb-hrl	1 - 5 km
Drijvende waterweegbree	Vaatplanten	wnb-hrl	1 - 5 km

Soort	Soortgroep	Bescherming*	Afstand
Roek	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Slechtvalk	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km
Zwarte Wouw	Vogels	wnb-vrl	1 - 5 km

* Bescherming: wnb = Wet natuurbescherming; hrl = Habitatrichtlijnsoort; vrl = Vogelrichtlijnsoort.

3.2 Interpretatie

Aanvullend op het literatuuronderzoek heeft een verkennend veldbezoek plaatsgevonden op 13 december 2017 en is uitgevoerd door dhr. R. Janssen, ecooloog bij Kragten. Tijdens het veldbezoek zijn de binnen de planlocaties en in de directe omgeving aanwezige biotopen geïnventariseerd. Eventuele waarnemingen van beschermde planten- en diersoorten zijn genoteerd. Daarnaast is de waarschijnlijke aanwezigheid van beschermde soorten beoordeeld aan de hand van de aanwezige terreinkenmerken.

3.2.1 Flora

Het plangebied bestaat volledig uit braakliggend grasland, dat doorsneden wordt door een reeds aangelegde weg. Tijdens het veldbezoek werden tussen het gras enkele algemeen voorkomende kruidensoorten als duizendblad, smalle weegbree en zachte ooievaarsbek waargenomen. Gezien de hoge mate van beheer binnen het plangebied, waar geen ruimte is voor verruigde delen, worden beschermde plantensoorten, zoals genoemd in het literatuuronderzoek, niet verwacht.

3.2.2 Vogels

Binnen het plangebied is geen geschikt broedbiotoop voor vogels aanwezig. Als gevolg van de hoge mate van beheer is ook voor weidevogels het plangebied ongeschikt. Nestplaatsen van algemeen voorkomende broedvogelsoorten, maar ook van vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest, zijn daarom afwezig binnen het plangebied. Ook in de omgeving van het plangebied werden geen (jaarrond beschermde) nesten waargenomen van vogelsoorten waarvoor het plangebied van essentiële betekenis zal zijn.

3.2.3 Zoogdieren

Als gevolg van de natuurlijke inrichting van het plangebied, is het mogelijk dat algemeen voorkomende zoogdiersoorten, zoals egel, mol en diverse muizensoorten, voorkomen binnen het plangebied. Zeldzamere zoogdiersoorten, zoals genoemd in het literatuuronderzoek, of sporen hiervan, werden tijdens het veldbezoek niet waargenomen. Gezien de ligging van het plangebied te midden van bebouwing en het ontbreken van beschuttende begroeiingen, wordt het voorkomen van zeldzamere zoogdiersoorten niet verwacht.

Ten aanzien van vleermuizen is met de afwezigheid van bomen en bebouwing op voorhand uit te sluiten dat verblijven aanwezig zijn binnen het plangebied. Gezien de ligging tussen bebouwing is het mogelijk dat hiervan afkomstige vleermuizen sporadisch foerageren of vliegen langs de randen van het plangebied. Vanwege de grote openheid van het plangebied, waarbinnen geen hoger opgaande vegetaties aanwezig zijn, heeft het plangebied voor vleermuizen geen essentiële waarde.

3.2.4 Amfibieën

Open water is binnen het plangebied afwezig. Het meest nabije open water bevond zich tijdens het veldbezoek op enkele tientallen meters afstand, ter plaatse van een regenwaterbuffer en een naastgelegen waterloop. Het valt hierdoor te verwachten dat algemeen voorkomende amfibiesoorten als gewone pad en bruine kikker van het plangebied gebruik maken als landhabitat. Het voorkomen van zeldzamer voorkomende amfibiesoorten, zoals genoemd in het literatuuronderzoek, wordt vanwege de afwezigheid van geschikt nabij gelegen voortplantingswater en de afwezigheid van hoger opgaande begroeiing niet verwacht.

3.2.5 Overige soorten

Tot slot worden er in het literatuuronderzoek nog enkele overige soortgroepen genoemd, zoals reptielen, dagvlinders, libellen en vissen. Vanwege de afwezigheid van geschikt habitat, zoals halfopen struweelvegetaties, grote loofbomen en open water, wordt het voorkomen van dergelijke beschermde soorten op voorhand uitgesloten.

4 Gebiedsbescherming

In dit hoofdstuk is aangegeven of het plangebied binnen of in de nabijheid van beschermde natuurgebieden gelegen is. Ook is nagegaan of binnen het plangebied houtopstanden aanwezig zijn die vallen onder de bescherming van de Wet natuurbescherming. Daarbij is gebruik gemaakt van gegevens van het Ministerie van Economische Zaken, de provincie Limburg en de gemeente Leudal. In hoofdstuk 6 wordt kort ingegaan op de wetgeving ten aanzien van beschermde gebieden in Nederland.

4.1 Natura2000-gebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura 2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura 2000-gebieden aangewezen.

Het plangebied bevindt zich niet binnen of nabij een Natura 2000-gebied (zie afbeelding 3). De meest nabij gelegen gebieden betreffen 'Leudal' en 'Sarsven en De Banen', welke respectievelijk op 2 kilometer en ruim 5 kilometer afstand zijn gelegen.

Afbeelding 4: Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van de meest nabij gelegen Natura 2000-gebieden (bron: Natura 2000 Network Viewer).

4.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het Natuurnetwerk Nederland (voorheen Ecologische Hoofdstructuur, EHS) dat globaal is aangewezen in het Structuurschema Groene Ruimte, is op provinciaal niveau uitgewerkt en exact begrensd. Binnen de provincie Limburg is deze begrenzing uitgewerkt in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014.

Het plangebied bevindt zich niet binnen of aangrenzend aan een onderdeel van de goudgroene of zilvergroene natuurzone of bronsgroene landschapszone (zie afbeelding 4). De meest nabij gelegen onderdelen van de zilvergroene natuurzone en bronsgroene landschapszone bevinden zich op circa 600 meter afstand. Het meest nabij gelegen onderdeel van de goudgroene natuurzone, en daarmee het Nationaal Natuurnetwerk, bevindt zich op ruim 700 meter afstand.

Afbeelding 5: Ligging van het plangebied (rood) ten opzichte van het NNN (bron: Natuurbeheerplan Limburg).

4.3 Houtopstanden

Binnen het plangebied zijn geen bomen of andere houtopstanden aanwezig. De noodzaak voor een kapmelding of kapvergunning is daarmee op voorhand uitgesloten.

5 Effecten en conclusie

Uit paragraaf 3.2 blijkt dat binnen het plangebied enkel algemeen voorkomende zoogdieren en amfibieën (Wnb-beschermingsregime andere soorten) verwacht worden. Gezien de huidige biotopen, welke van vergelijkbare waarde zijn als tijdens het voorgaande onderzoek in 2012, worden overige beschermde soort(groep)en (waaronder nieuwe soorten van de Wet natuurbescherming) ook niet verwacht. Ook voor het onderdeel gebiedsbescherming is de conclusie van het voorgaande flora- en faunaonderzoek niet gewijzigd.

5.1 Beschermde soorten

In de omgeving van het plangebied blijft ruim voldoende geschikt leefgebied aanwezig voor de verwachte zoogdier- en amfibiesoorten. Zo zal er naar verwachting met de aanleg van tuinen beter habitat gecreëerd worden. De aanplant van hoger opgaande vegetatie in tuinen biedt schuil en nestgelegenheid voor deze zoogdier- en amfibiesoorten. Ook biedt het geschikt foerageergebied voor vleermuizen en nestbiotoop voor broedvogels. Permanent negatieve effecten als gevolg van de ingreep worden derhalve niet verwacht. Wel dient tijdens de werkzaamheden rekening gehouden te worden met de zorgplicht (Wnb artikel 1.11). Kleine zoogdiersoorten en amfibieën worden mogelijk gedood of vaste rust- en verblijfplaatsen worden mogelijk vernield (Wnb artikel 3.10.1).

De mogelijk voorkomende zoogdier- en amfibiesoorten zijn in de provinciale verordening van de provincie Limburg vrijgesteld van ontheffing voor het vernielen van vaste rust- en verblijfplaatsen. Het doden van individuen van deze soorten blijft verboden, maar het vangen met als doel deze weer elders uit te zetten daarentegen is wel vrijgesteld van ontheffing. Door middel van zorgvuldig handelen tijdens de uitvoering van de werkzaamheden kan daarom een overtreding van de Wet natuurbescherming voorkomen worden. Dit houdt in dat aangetroffen individuen van de soort verjaagd dienen te worden of gevangen en vrijgelaten dienen te worden in het aanliggend gebied, buiten invloed van de werkzaamheden.

5.2 Beschermde gebieden

In hoofdstuk 4 is de ligging van het plangebied ten opzichte van de omliggende beschermde gebieden weergegeven. Het plangebied bevindt zich op ruime afstand (2 en 5 kilometer) van een Natura 2000-gebied en op circa 600 meter afstand van de zilvergroeene natuurzone en bronsgroene landschapszone. Het NNN bevindt zich op ruim 700 meter afstand van het plangebied. De ingreep betreft het bouwen van circa 14 woningen binnen de kern van Heythuysen. Directe aantasting van beschermde gebieden is op voorhand uitgesloten. Hiernaast worden indirecte effecten, zoals een toename van stikstofdepositie of drastische grondwaterstanddaling, gezien de relatief kleinschalige ontwikkeling niet verwacht. Negatieve effecten op beschermde gebieden zijn derhalve uitgesloten.

Zoals beschreven in paragraaf 4.3 is een kapmelding in het kader van de Wet natuurbescherming of een kapvergunning voor de kapwerkzaamheden niet noodzakelijk.

6 Natuurbescherming

Kort wordt ingegaan op de bescherming van planten- en diersoorten en natuurgebieden krachtens de Wet natuurbescherming en de provinciale verordening/beleidsregels. Daarnaast wordt aangegeven of sprake is van provinciale gebiedsbescherming binnen of nabij het plangebied.

6.1 Wet natuurbescherming

De Wet natuurbescherming is van kracht sinds 1 januari 2017 en regelt zowel de bescherming van planten- en diersoorten, als de bescherming van natuurgebieden en houtopstanden. Daarmee vervangt de Wet natuurbescherming de inmiddels vervallen Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet 1998 en de Boswet.

Op grond van de Wet natuurbescherming zijn aan Gedeputeerde Staten van de provincies diverse bevoegdheden toegekend. De provincies zijn met ingang van de Wet natuurbescherming (in de meeste gevallen) het bevoegd gezag in geval van ontheffingen, vergunningen en meldingen op grond van de wet. De provincies hebben de hun toegekende bevoegdheden uitgewerkt in verordeningen of beleidsregels, die per provincie verschillen. In de provinciale regelingen komen de volgende thema's aan de orde: faunabeheer, jacht, schadebestrijding, vrijstelling soorten, gebiedsbescherming, houtopstanden en natuurbeleid. Voor zover relevant, is in de onderstaande paragrafen aandacht besteed aan de provinciale uitwerking van de Wet natuurbescherming.

6.1.1 Bescherming planten- en diersoorten

Bescherming op grond van de Wet natuurbescherming

Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van planten- en diersoorten. De wet maakt onderscheid tussen drie beschermingsregimes: Vogelrichtlijnsoorten, Habitatrichtlijnsoorten en andere soorten.

Vogelrichtlijnsoorten

Voor Vogelrichtlijnsoorten zijn de relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, opgenomen in artikel 3.1. Op grond van dit artikel is het verboden:

- Opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels te doden of te vangen.
- Opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen.
- Opzettelijk vogels te verstoren. Dit verbod is alleen van toepassing wanneer hierdoor een wezenlijke invloed op de staat van instandhouding optreedt.

Een ontheffing van de verbodsbepalingen voor Vogelrichtlijnsoorten kan worden verleend door Gedeputeerde Staten. Provinciale Staten hebben in de wet de bevoegdheid gekregen voor het verlenen van vrijstellen, opgenomen in provinciale verordeningen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van volksgezondheid of openbare veiligheid.
- In het kader van de veiligheid van het luchtverkeer.
- In het kader van bescherming van flora en fauna.

Daarbij wordt tevens getoetst of de staat van instandhouding van de soort niet verslechtert.

Nest- en rustplaatsen van vogels – jaarrond beschermde nesten

Voor een aantal vogelsoorten geldt dat het nest ook buiten het broedseizoen beschermd is (Dienst Regelingen, 2009). Daarbij zijn vijf categorieën vaste nesten te onderscheiden:

1. Nesten die, behalve gedurende het broedseizoen als nest, daarbuiten in gebruik zijn als vaste rust- en verblijfplaats (bijvoorbeeld steenuil).
2. Nesten van koloniebroeders die elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld roek, gierzwaluw, huismus).
3. Nesten van vogels, zijnde geen koloniebroeders, die (vrijwel) elk broedseizoen op dezelfde plaats broeden en die daarin zeer honkvast zijn of afhankelijk van bebouwing of biotoop. De fysieke

voorwaarden voor de nestplaats zijn vaak zeer specifiek en limitatief beschikbaar (bijvoorbeeld ooievaar, kerkuil, slechtvalk).

4. Nesten van vogels die jaar in, jaar uit gebruik maken van hetzelfde nest en die zelf niet of nauwelijks in staat zijn een nest te bouwen (bijvoorbeeld boomvalk, buizerd, ransuil).
5. Nesten van vogels die vaak terugkeren naar de plaats waar zij het jaar tevoren hebben gebroed of de directe omgeving daarvan, maar die wel over voldoende flexibiliteit beschikken om, als de broedplaats verloren is gegaan, zich elders te vestigen (bijvoorbeeld oeverwaluw, ekster en groene specht). Een omgevingscheck door een deskundige dient uit te wijzen of in de omgeving voldoende gelegenheid is om zelfstandig een nieuw nest te bouwen of te zoeken.

Welke soorten tot een van de vijf bovengenoemde categorieën behoren, is vastgelegd in een lijst met circa tachtig soorten.

Habitatrichtlijnsoorten

De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor Habitatrichtlijnsoorten zijn opgenomen in artikel 3.5 van de Wet natuurbescherming. Dit artikel stelt een verbod op het:

- Opzettelijk doden of vangen van in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel a van de Habitatrichtlijn, bijlage II van het Verdrag van Bern of bijlage I van het verdrag van Bonn.
- Opzettelijk verstoren van dieren van genoemde soorten.
- Opstellen vernielen of rapen van eieren van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk beschadigen of vernielen van voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van genoemde soorten.
- Opzettelijk plukken, verzamelen, afsnijden, ontwortelen of vernielen van planten van soorten, genoemd in bijlage IV onderdeel b van de Habitatrichtlijn, bijlage I van het Verdrag van Bern.

Ook voor de verbodsbepalingen voor Habitatrichtlijnsoorten kunnen Gedeputeerde Staten een ontheffing verlenen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Ontheffingen of vrijstellingen worden alleen verleend, wanneer is aangetoond dat er geen andere bevredigende oplossingen zijn en wanneer sprake is van (o.a.) een belang:

- In het kader van bescherming van flora en fauna of de instandhouding van natuurlijke habitats.
- In het kader van volksgezondheid, openbare veiligheid of andere redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijk gunstige effecten.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten

Tot slot is een aantal planten- en diersoorten in de Wet natuurbescherming aangewezen als nationaal beschermde soorten. Deze soorten zijn alleen beschermd op grond van de Nederlandse wet en zijn niet genoemd in Europese richtlijnen of verdragen. De relevante verbodsbepalingen, in het kader van een verkennend flora- en faunaonderzoek, voor de nationaal beschermde soorten zijn opgenomen in artikel 3.10 van de wet. Het is verboden:

- Opzettelijk in het wild levende dieren van de nationaal beschermde soorten te doden of te vangen.
- Opzettelijk vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren van nationaal beschermde soorten te beschadigen of vernielen.
- Opzettelijk planten van de nationaal beschermde soorten te plukken, verzamelen, af te snijden, ontwortelen of te vernielen.

Wederom is Gedeputeerde Staten bevoegd ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen en kunnen Provinciale Staten bij verordening vrijstellingen verlenen. Hiervoor gelden dezelfde regels als voor Habitatrichtlijnsoorten, waarbij de noodzaak voor de ontheffing of vrijstelling aanvullend ook verband kan houden met (o.a.):

- Ruimtelijke inrichting of ontwikkeling van een gebied en het daaropvolgend gebruik van het gebied.
- Bestendig beheer of onderhoud in landbouw en bosbouw.

- Bestendig beheer of onderhoud aan vaarwegen, watergangen, waterkeringen, oevers, vliegvelden, wegen, spoorwegen of bermen of in het kader van natuurbeheer.
- Bestendig beheer of onderhoud van de landschappelijke kwaliteiten van een gebied.
- Algemeen belang.

Daarbij wordt tevens getoetst of er afbreuk gedaan wordt aan het streven om de populaties binnen het natuurlijk verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Gedragscodes

De verboden die in de artikelen 3.1, 3.5 en 3.10 zijn neergelegd, zijn niet van toepassing wanneer wordt gehandeld volgens een door de Minister van Economische Zaken goedgekeurde gedragscode. Gedragscodes kunnen worden opgesteld voor handelingen in het kader van bestendig beheer en onderhoud, bestendig gebruik en ruimtelijke ontwikkeling of inrichting. Toepassing van een goedgekeurde gedragscode waarborgt dat zorgvuldig wordt gehandeld.

Provinciale verordeningen

Op grond van de Wet natuurbescherming hebben Provinciale Staten de bevoegdheid om in provinciale verordeningen algemene vrijstellingen te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de wet. Van deze bevoegdheid hebben de verschillende provincies gebruik gemaakt. Dat betekent, dat de bescherming die soorten genieten, kan verschillen tussen provincies. De consequenties van de verordening van de provincie Limburg voor de bescherming van planten- en diersoorten zijn hieronder kort beschreven.

De provincie Limburg heeft de Wijzigingsverordening Hoofdstuk 3 Natuur van de Omgevingsverordening Limburg 2014 vastgesteld. In paragraaf 3.8 van deze wijzigingsverordening zijn vrijstellingen opgenomen voor beschermde diersoorten. Voor verschillende nationaal beschermde diersoorten verleent Provinciale Staten vrijstelling van het verbod op het vangen van dieren en het beschadigen en vernielen van voortplantingsplaatsen van dieren ten behoeve van ruimtelijke ontwikkeling en bestendig beheer en onderhoud. Voor enkele dieren geldt de vrijstelling alleen in een specifieke periode van het jaar. Daarnaast zijn voor het vangen van dieren zijn voorschriften opgenomen ten aanzien van de vangmethoden en is het vangen van dieren alleen toegestaan, wanneer het niet mogelijk is om dieren te verjagen van de locatie waar de werkzaamheden plaatsvinden.

6.1.2 Bescherming natuurgebieden

Hoofdstuk 2 van de Wet natuurbescherming regelt de bescherming van Natura2000-gebieden (Vogel- en Habitatrichtlijngebieden). Deze gebieden vormen, samen met Natura2000-gebieden in andere Europese landen, een samenhangend geheel van natuurgebieden voor behoud, ontwikkeling en herstel van de Europese biodiversiteit. In Nederland zijn ruim 160 Natura2000-gebieden aangewezen. De ecologische doelen (instandhoudingsdoelstellingen) die in deze gebieden worden nagestreefd, zijn vastgelegd in de Aanwijzingsbesluiten.

In paragraaf 2.3 van de Wet natuurbescherming zijn regels opgenomen voor de beoordeling van effecten van plannen, projecten en andere handelingen op Natura2000-gebieden. Voor het realiseren van projecten of verrichten van andere handelingen – ongeacht of zij plaatsvinden binnen of buiten de begrenzing van Natura2000-gebied – is een vergunning in het kader van de Wet natuurbescherming nodig, wanneer zij de kwaliteit van de natuurlijke habitattypen of de habitattypen van soorten kunnen verslechteren of een verstorend effect kunnen hebben op soorten waarvoor het gebied is aangewezen. De instandhoudingsdoelstellingen die voor het gebied zijn opgesteld zijn leidend bij de beoordeling van de effecten.

Gedeputeerde Staten van de provincie zijn bevoegd om een vergunning te verlenen voor projecten die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen. Bij vergunningaanvraag dient de initiatiefnemer een zogenaamde “passende beoordeling” in te dienen. Vergunning wordt verleend, wanneer uit deze passende beoordeling blijkt dat de natuurlijke kenmerken van het gebied met zekerheid niet worden aangetast óf wanneer, indien wel sprake is van aantasting van de natuurlijke kenmerken, wordt voldaan aan de volgende voorwaarden:

- Er zijn geen alternatieve oplossingen.

- Er is sprake van dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard.
- Er worden compenserende maatregelen getroffen om te waarborgen dat de algehele samenhang van het Natura2000-gebied bewaard blijft.

Voor het vaststellen van plannen die kunnen leiden tot negatieve effecten op de instandhoudingsdoelstellingen geldt eveneens dat een passende beoordeling moet worden opgesteld. Vaststelling van het plan vindt pas plaats, wanneer is aangetoond dat geen aantasting plaatsvindt van de instandhoudingsdoelstellingen of wanneer wordt voldaan aan de hiervoor genoemde voorwaarden.

6.1.3 Bescherming houtopstanden

Tot slot regelt hoofdstuk 4 van de Wet natuurbescherming de bescherming van houtopstanden. Het hoofdstuk ziet alleen toe op houtopstanden van minimaal 10 are of rijbeplantingen van meer dan twintig bomen, gelegen buiten de door de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom. Houtopstanden op erven en in tuinen, fruitbomen, windschermen om boomgaarden, kerstbomen en kweekgoed en populieren- en wilgenopstanden langs (water)wegen en landbouwgronden en ten behoeve van biomassaproductie (onder voorwaarden) vallen niet onder de werking van de Wet natuurbescherming.

Kap van (delen van) houtopstanden dient vooraf gemeld te worden bij Gedeputeerde Staten. De provincie stelt bij verordening eisen aan de manier waarop deze melding moet worden gedaan. De gevelde houtopstand moet binnen drie jaar na kap worden herplant op deze locatie. Ook aan de wijze van herplant kunnen provincies bij verordening eisen stellen. Tevens kunnen provincies vrijstelling verlenen van de herplantplicht.

Daarnaast stellen gemeenten veelal aanvullende regels op ten aanzien van de kap van bomen (kapvergunningplicht). Deze regels betreffen meestal alleen de kap van bomen binnen de bebouwde kom en/of de kap van waardevolle of monumentale bomen.

6.2 Provinciale gebiedsbescherming

Het ruimtelijk beleid voor het Nationaal Natuurnetwerk (NNN) is erop gericht de wezenlijke kenmerken van de gebieden te ontwikkelen, herstellen en behouden. Derhalve is voor het NNN het 'nee, tenzij'-regime ingevoerd. Volgens dit regime dient allereerst vastgesteld te worden of de geplande ingreep significant negatieve effecten heeft op de in het NNN-gebied aanwezige wezenlijke kenmerken en waarden. Wanneer dit zo is, geldt in principe dat de ingreep geen doorgang kan vinden. Uitzondering geldt alleen voor ingrepen waarbij sprake is van groot openbaar belang en waarbij geen alternatieven voor de plannen beschikbaar zijn. In dat geval dient compensatie van de aangetaste waarden plaats te vinden (Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit et al., 2007).

Met het opnemen van de goudgroene natuurzone in het Provinciaal Omgevingsplan Limburg 2014 (POL2014) wordt invulling gegeven aan de opdracht die de provincies van het rijk hebben gekregen voor de begrenzing van het Nationaal Natuurnetwerk, en de verankering daarvan in het provinciale planologische beleid. Met de aanwijzing van de zilvergroene en bronsgroene natuur- en landschapszones stimuleert de provincie het behoud en de ontwikkeling van natuur en landschap ook buiten de goudgroene zone. In onderstaand kader zijn deze natuur- en landschapszones verder toegelicht.

Goudgroene natuurzone

De goudgroene natuurzone vormt het Limburgse deel van het Nationaal Natuurnetwerk. Binnen de goudgroene zone streeft de provincie naar behoud en beheer van de reeds aanwezige natuur en de ontwikkeling van nieuwe natuur.

Zilvergroene natuurzone

De zilvergroene natuurzone betreft veelal overgangszones rondom de goudgroene natuurzone tussen deze natuurgebieden en overig gebied. Binnen de zilvergroene natuurzone staat het benutten van kansen voor natuur en landschap centraal. De zilvergroene natuurzone maakt geen onderdeel uit van het Nationaal Natuurnetwerk, maar ondersteunt wel de functionaliteit en effectiviteit van de goudgroene natuurzone. De provincie stimuleert de ontwikkeling van natuur en landschap binnen de zilvergroene zones met subsidies en natuurcompensaties.

Bronsgroene landschapszone

De bronsgroene landschapszone omvat de landschappelijk waardevolle beekdalen en bufferzones rond bestaande natuurgebieden met de daarin aanwezige (extensievere) landbouwgebieden, monumenten, kleinere landschapselementen, waterlopen e.d. Een kwart van de bronsgroene landschapszone wordt gevormd door het winterbed van de Maas. In Zuid-Limburg omvatten deze zones ook de steilere hellingen, droogdalen en de belangrijkste landschappelijke verbindingen naar het Maasdal. Het beleid binnen de bronsgroene landschapszone is er op gericht om de landschappelijke kernkwaliteiten te behouden, te beheren, te ontwikkelen en te beleven. Deze zone bestaat hoofdzakelijk uit landbouwgronden. Binnen deze zone komen op bestemmingsplanniveau andere bestemmingen en functies voor, zoals infrastructuur, woningen, toeristische voorzieningen e.d.